



בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

ב"ל 47304-11-23

16 אוקטובר 2025

לפני: כב' השופט משה וילינגר

התובע: שלום דוד ביטון
ע"י ב"כ עו"ד נאוה אילון

-

הנתבע: המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עו"ד יסמין דיגורקר

החלטה

- מונחת לפניי בקשת התובע להפנות שאלות הבהרה לד"ר עידו ציון, מומחה בכירורגיה אורתופדית (להלן: "המומחה"), שמונה כמומחה-יועץ רפואי מטעם בית הדין, בקשר לחו"ד שנתן ביום 5.8.2025 בעניינו של התובע.
- הרקע לבקשה הוא קביעתו של המומחה בחו"ד לפיה נשללה סבירות פוטנציאלית מעל 50% לקשר בין עבודתו של התובע לליקוי בגב.
- ביום 25.9.2025 ביקש התובע להעביר למומחה שאלות הבהרה. הנתבע התנגד להעברת שאלות הבהרה בתגובתו מיום 30.9.2025 וביום 5.10.2025 הגיש התובע תשובתו לתגובת הנתבע.
- להלן אתייחס לשאלות כסדרן בבקשת התובע, לטענות הצדדים והכרעה.
- שאלה 1(א):** האם נכון לומר כי בזמן משיכת מסע כבד שרירי הגב התחתון, הכתפיים והידיים מתאמצים מאוד גם אם הגב הינו ישר?
- שאלה 1(ב):** אם מושכים מסע כבד מעין זה ללא הפעלה של שרירי הליבה העומס נופל ישירות על החוליות והדיסקים?
- שאלה 1(ג):** האם תנועות משיכה פתאומית (למשל התחלת משיכה כאשר העגלה נתקעת) מגדילות את הסיכון למתיחה ואף לפריצת דיסק?
- שאלה 1(ד):** האם נכון לומר כי דחיפה על פני משיכה מבחינה ארגונומית לגב, כי זו נחשבת בטוחה יותר לגב?





בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

ב"ל 47304-11-23

התובע מנמק את בקשתו להפנות את השאלות למומחה לאור בדיקה שנערכה באמצעות ChatGPT במסגרתה עלה כי גם משיכת עגלה יכולה להזיק לגב.

הנתבע מתנגד להעביר את השאלות בטענה כי מדובר בספקולציה לא רלוונטית שחורגת מהתשתית העובדתית שנקבעה בהחלטת בית הדין. כך למשל, הטענה כי התובע משך "מסע כבד" אינה נכונה נוכח קביעת בית הדין כי התובע משך עגלה על גלגלים. כמו כן, הטענה כי התובע לא הפעיל שרירי ליבה חורגת מהתשתית העובדתית. בנוסף, הטענה כי לתובע היו משיכות פתאומיות היא מטעה וגם היא חורגת מהתשתית העובדתית. ביחס לשאלה 1(ד) הנתבע טוען כי לא מדובר בשאלה שמטרתה להבהיר את חו"ד והיא אינה מתייחסת לתשתית העובדתית שנקבעה בהחלטת בית הדין. הנתבע מוסיף כי יש להתייחס להתייעצות עם ChatGPT בערבון מוגבל וזאת בפרט נוכח קביעות המומחה מטעם בית הדין.

התובע בתשובתו טוען כי השאלות לא חורגות מהתשתית העובדתית שכן במסגרת החלטת בית הדין נקבע כי התובע משך עגלות במשקל כבד. התובע חוזר על טענתו כי מבדיקה שנערכה באמצעות ChatGPT גם משיכת עגלה יכולה להזיק לגב ולפיכך מדובר בשאלות הבהרה רלוונטיות. התובע מוסיף כי אין ברשותו רופאים איתם הוא יכול להתייעץ שלא בעלות משמעותית, ובנסיבות אלה אין מניעה לעשות שימוש גם בכלי של ChatGPT.

הכרעה – מקובלת עלי טענת הנתבע לפיה אין להעביר למומחה במסגרת שאלות הבהרה שאלות במסגרתן הועלו עובדות שאינן חלק מהתשתית העובדתית שנקבעה בהחלטת בית הדין מיום 7.7.2025. לפיכך השאלות הנוגעות לאי הפעלת שרירי ליבה או תנועות משיכה פתאומית אין להן מקום במסגרת שאלות הבהרה.

ממשיך התובע וטוען בבקשתו כי בהתאם להתייעצות עם ChatGPT גם משיכת עגלה כבדה יכולה להזיק לגב. מעיון במענה שנמסר מ-ChatGPT שציטט התובע בבקשתו עולה כי ההתייחסות היא **"במיוחד אם היא נעשית באופן לא נכון או על ידי אדם עם עומסים מופרזים"** ובהמשך **"משיכת חפצים כבדים ללא טכניקה נכונה מעלה את הסיכון לפגיעות בגב התחתון"** כאשר התובע לא הראה בהליך זה כי המשיכה נעשתה על ידו באופן לא תקין וכן לא ברור אם ההתייחסות ניתנה בהתאם לתשתית העובדתית בהליך דנן (לא צורפה לבקשת התובע ההתכתבות המלאה מול ה-ChatGPT). דהיינו מעבר לספק שיש להטיל באמינות המידע שמקורו במערכות בינה מלאכותית כדוגמת ChatGPT, כלל לא ברורה הרלוונטיות של המידע הספציפי שנמסר ביחס להליך דנן. בנסיבות אלה, השאלות בניסוחן הנוכחי לא יועברו למומחה. בהמשך לאמור, ונוכח הערת התובע בתשובתו על הצורך בשימוש בכלים של בינה מלאכותית במסגרת הליכים משפטיים יש מקום להבהיר כי אין מניעה מצד התובע לעשות שימוש בכלים של בינה מלאכותית במסגרת ניהול הליכים משפטיים, ובכלל זאת שימוש ב-ChatGPT ככלי שנועד לסייע בגיבוש עמדה מקצועית גם בתחום הרפואי. יחד עם זאת, השימוש בכלי זה צריך להיות זהיר ומותאם להליך הקונקרטי (ר' בהרחבה בעניין זה בג"ץ



בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

ב"ל 47304-11-23

24-12-38379 פלונית נ' בית הדין השרעי לערעורים ירושלים (נבו, 23.2.2025) ובג"ץ 23602-01-25 העמותה לקידום זכויות הכלבים נ' שר החקלאות (נבו, 28.2.2025). בהמשך לאמור יצוין כי ה-ChatGPT הפנה למחקרים ומאמרים רפואיים כאשר התובע לא צירף את המחקרים והמאמרים הרפואיים ולא ביקש להפנות אותם למומחה בצירוף שאלות מטעמו. לפיכך התובע רשאי לבקש להפנות את המומחה למחקרים או למאמרים רפואיים שהובאו על ידי ChatGPT (או אחרים) ולבקש את התייחסותו.

בנסיבות אלה, ניתנת לתובע שהות להודיע עד ליום 29.10.2025 אם בכוונתו להפנות ולצרף מחקרים/מאמרים רפואיים ולבקש את התייחסות המומחה. בהעדר התייחסות מטעם התובע עד למועד זה בית הדין יסיק כי התובע אינו מעוניין להפנות את המומחה למחקרים ומאמרים כאמור.

6. **שאלה 2 :** האם אדם הסובל מבעיות בגב תחתון כפי שפרטת בחוות דעתך, מומלץ לו לעבוד בעבודה פיזית מעין זו בה עבד התובע?

הנתבע מתנגד להעביר את השאלה וטוען כי לא מדובר בשאלה רפואית או בשאלת הבהרה הנדרשת לצורך הכרעה בהליך. התובע בתשובתו טוען באופן כללי ביחס לכל השאלות כי מדובר בשאלות הבהרה לגיטימיות שנחוצות לצורך הבהרת חוות הדעת.

הכרעה – לא מדובר בשאלה שנועדה להבהיר את חוות דעתו של המומחה. המומחה בחוות הדעת שולל את הסבירות הפוטנציאלית מעל 50% לקשר בין העבודה לליקוי בגב, ואין בשאלה זו ובאופן שבה היא נוסחה להבהיר את קביעות המומחה בעניין זה. לפיכך ומטעמי התנגדות הנתבע השאלה לא תועבר למומחה.

7. **שאלה 3 :** האם נכון לומר כי עובר לתחילת עבודתו של התובע בתפקידו זה (9/1998) הוא לא סבל מכאבי גב?

שאלה 4 : ציינת כי כבר בשנת 2001 בתחילת עבודתו החל התובע סובל מכאבי גב מתועדים. אלא שהתובע החל לעבוד ביום 24.9.1998, כך שהכאבים אותם ציינת הופיעו כשלוש שנים לאחר תחילת עבודתו. כיצד הנך מסביר את סמיכות הזמנים בין הופעת הכאבים לתחילת העבודה?

הנתבע מתנגד להעברת השאלה ומציין כי בפני המומחה עמדו המסמכים הרפואיים החל משנת 2000, ולפיכך ככל שהתובע עומד על השאלה יש לזמן את כל תיקיו הרפואיים של התובע מיום לידתו. התובע טוען כי מדובר בשאלת הבהרה לגיטימיות שנחוצות לצורך הבהרת חוות הדעת.

הכרעה – בשים לב לקביעות המומחה בחוות הדעת לפיהן לתובע מתועדים כאבי גב כבר משנת 2001 עם תחילת עבודתו, לעניין שלילית הסבירות לקשר סיבתי, הרי שמדובר בשאלת הבהרה לגיטימית. באשר לטענת הנתבע לפיה לא נמסרו למומחה רשומות רפואיות קודם לשנת 2000



בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

ב"ל 47304-11-23

(כפי שצוין בתחילת חוות הדעת) יצוין כי מעיון ברשומות הרפואיות שהתקבלו עולה כי הן כוללות מסמכים שקודמים לשנת 2000 נפנה בהקשר זה למסמכים שהתקבלו מקופת חולים בתאריך 26.11.2024 בעמ' 240 – מסמכים משנת 2013. בהמשך מופיעים מסמכים משנים 2015 ו-2017. גם במסמכים שהתקבלו בתאריך 19.11.2024 מופיעים בעמוד 290 מסמכים משנת 2015. לפיכך ובמסגרת שאלות ההבהרה שיועברו למומחה, תשומת לבו של המומחה תופנה לכך שקיימים מסמכים רפואיים מהתקופה שלפני שנת 2000. בנסיבות אלה השאלות יועברו למומחה בנוסח הבא:

התובע החל לעבוד בתפקיד מפנה אשפה בחודש ספטמבר 1998.

מתי החלו לתובע כאבי גב?

האם לפני תחילת עבודתו כאמור סבל התובע מכאבי גב?

במידה והתשובה שלילית (כלומר כאבי הגב התחילו רק לאחר תחילת עבודתו) כיצד הנך מסביר את סמיכות הזמנים בין הופעת כאבי הגב לעבודתו של התובע? האם יש בכך לשנות ממסקנתך בחוות הדעת? נבקשך לפרט.

8. **שאלה 5:** האם נכון לומר כי תנועה פיזית הכרוכה במשיכה או בדחיפה של משקלים כבדים כפי שביצע התובע גם יכולים לגרום לנזק בגב, או לכאבי גב אף אם זמני וחולף, בעיקר כאשר הוא סובל מכאבי גב?

הנתבע מתנגד להעביר את השאלה וטוען כי מדובר בשאלה שנוסחה באופן מטעה מאחר שלפי התשתית העובדתית אין מדובר בתנועה פיזית הכרוכה במשיכה או דחיפה של משקלים כבדים וכי המומחה התייחס לתשתית שפורטה בפניו ולפיכך לא מדובר בשאלת הבהרה. התובע טוען כי מדובר בשאלת הבהרה לגיטימיות שנחוצות לצורך הבהרת חוות הדעת.

הכרעה – מדובר בשאלת הבהרה לגיטימית נוכח קביעות חוות הדעת. עם זאת, מטעמי ההתנגדות ועל מנת שהשאלה תובא בפני המומחה באופן מדויק היא תועבר בנוסח הבא:

בהתאם לתשתית העובדתית שהוצגה בפניך בהחלטה מיום 20.7.2025 האם המשיכה / דחיפה שביצע התובע יכולה לגרום לנזק בגב, או לכאבי גב אף אם זמני וחולף, בעיקר כאשר התובע סובל מכאבי גב? נבקשך לפרט.

9. **שאלה 6:** האם מומלץ לתובע, שהרקע הרפואי שלו כפי שמתואר במסמכים הרפואיים להמשיך ולעבוד בעבודה המתוארת לך על ידי בית הדין כפי שעבד התובע?

הצדדים חוזרים על הנימוקים שפורטו לעיל.

הכרעה – לא מדובר בשאלה שנועדה להבהיר את קביעותה מומחה בחוות הדעת ולפיכך ומהטעמים שפורטו לעיל, השאלה לא תועבר למומחה.





בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

ב"ל 47304-11-23

10. **שאלה 7:** בחוות דעתך קבעת כי אין מדובר "בטלטול ידני". הנך מופנה לחוברת המוסד לבטיחות וגהות, תפוצה 177 ניטול ידני אשר קובעת ומגדירה כי טלטול משא או טלטול ידני כוללים הרמה, כפיפה נשיאה, הזזה, דחיפה, משיכה, תפיסה ואחיזה של חפץ, ציוד או מוצר כל שהוא, והפעלת מכשירים מכניים.

להלן קישור לחוברת -

https://www.osh.org.il/uploadfiles/t-177.pdf?utm_source=chatgpt.com

מדוע הנך קובע אם כך כי משיכה ו/או דחיפה של מסע כבד אינו "טלטול ידני" שעה שאף המוסד לבטיחות וגהות מכיר בכך במפורש?

הנתבע לא מתנגד לשאלה.

הכרעה – בהעדר התנגדות ובשים לב לכך שמדובר בשאלת הבהרה לגיטימית השאלה תועבר למומחה בצירוף השאלה האם יש בכך לשנות ממסקנתך.

11. לאור האמור, הבקשה מתקבלת באופן חלקי. החלטה למומחה תשלח בנפרד.

12. התיק יובא לעיוני ביום 30.10.2025 או לאחר קבלת התייחסות התובע כאמור לעיל, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ד תשרי תשפ"ו, (16 אוקטובר 2025), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

משה וילינגר, שופט

